

Annex 1:

PROPOSTA D'ASSESSORAMENT CIENTÍFIC
DEL PROGRAMA PILOT DE L'AJUNTAMENT
DE BARCELONA AMB EL ROBOT ARI

BARCELONA. FEBRER 2023

**Ajuntament
de Barcelona**

**UNIVERSITAT DE
BARCELONA**

Universitat Autònoma de Barcelona

1. ANTECEDENTS I MOTIVACIÓ

Concebuts per cohabitar amb els humans en diversos entorns de la vida quotidiana, durant les últimes dècades s'ha produït un important desenvolupament dels robots socials. Per la seva capacitat d'interacció amb les persones la robòtica social obre un provocador escenari per treballar les dimensions emocionals i socials de la salut. Sovint com a proves pilot o com a part d'investigacions en robòtica, assistim a una progressiva introducció d'experiències amb aquest tipus de dispositius en entorns quotidians de cura, com hospitals, llars o residències. Aquest tipus d'experiències s'estan començant a utilitzar per treballar amb els col·lectius més vulnerables, com nens i nenes, persones grans o persones amb algun tipus de diversitat funcional. Més enllà dels reptes tecnològics que això implica, la introducció de robots pensats per interaccionar i tenir cura de les persones suposa l'emergència d'una sèrie de controvèrsies socials i ètiques.

Ara bé, en el marc del compromís institucional de posar la tecnologia al servei de les persones, tot fomentant-ne un desplegament que promogui els objectius del servei públic, la robòtica social és un recurs potencialment valuós. Els artefactes robòtics poden introduir noves oportunitats assistencials per tenir cura de les persones, i poden ser, doncs, bons instruments per a garantir el seu dret a les condicions bàsiques per a una vida de qualitat. En aquest sentit la tecnologia robòtica representa una eina que el teixit institucional està considerant a l'hora d'elaborar polítiques públiques en els seus àmbits de responsabilitat.

Amb la voluntat de desplegar el potencial de la tecnologia robòtica en l'àmbit de l'assistència a les persones grans que viuen soles, l'Ajuntament de Barcelona té previst realitzar un programa pilot per tal d'integrar noves tecnologies en l'atenció a la dependència. El programa pilot consistirà en assignar un robot socialment assistiu a gent gran que viu sola, que atengui a les seves necessitats en el seu dia a dia. Aquest programa pilot es desplegarà en quatre etapes: en cadascuna de les etapes s'introduirà un robot social assistencial en 3 llars, durant 2 mesos. Al finalitzar la prova pilot, el robot s'haurà introduït en 12 llars de persones grans que viuen soles.

El programa pilot de l'Ajuntament es concep com un procés obert, és a dir, no parteix d'un producte tecnològic ja acabat, estabilitzat. Al contrari, és concebut com una oportunitat per detectar, en base a una primera proposta de dispositiu robòtic, quines característiques i funcionalitats haurien d'anar-se incorporant, adaptant o modificant. Aquest procés de treball amb un artefacte no estabilitzat permetrà que el programa pugui implementar-se com un recurs institucional legítim per a procurar assistència a la gent gran en situació de vulnerabilitat contextual –com ara la solitud.

OBJECTIUS

Tenint en compte la innovació, complexitat i les nombroses controvèrsies relacionades amb la robòtica social assistencial, el present document és una proposta d'acompanyament del programa pilot de l'Ajuntament, des d'una perspectiva social i ètica. Aquest assessorament consisteix en el seguiment del programa pilot, per tal d'analitzar i reflexionar sobre els aspectes sociotècnics i ètic-normatius que puguin emergir al llarg del procés.

Aquest tipus d'acompanyament és especialment necessari i valuós per tal de garantir una bona gestió i desenvolupament en l'adopció de solucions tecnològiques innovadores en l'àmbit assistencial. En aquest sentit es parteix de la complementarietat entre la reflexió ètica i social i la vessant més tècnica de la robòtica social, un enfocament recollit en les principals recomanacions europees sobre la Recerca i la Innovació Responsables (RRI).

Per tant, l'objectiu general d'aquesta proposta és realitzar un assessorament científic del programa pilot per tal de valorar-ne l'impacte, així com les controvèrsies socials i ètiques que puguin sorgir.

2.1. Objectius específics

Aquest objectiu general parteix d'una doble perspectiva: social i ètica. Des de cadascuna d'aquestes perspectives es defineixen també una sèrie d'objectius específics que articularan el procés de treball. La configuració d'aquesta mirada socioètica permetrà un ric estudi calidoscòpic de les implicacions, beneficis i riscos al voltant de la introducció de robots socials assistencials per a la gent gran, a la ciutat de Barcelona. En els següents paràgrafs es defineixen els objectius específics des de cadascuna de les perspectives proposades:

2.1.1 *Objectius específics des de la perspectiva ètica*

El seguiment de la prova pilot des d'una perspectiva ètica es proposa identificar i reflexionar sobre les qüestions, complexitats, conflictes o reptes de caire normatiu (relatius a la determinació de la correcció o incorrecció d'un curs d'acció) que pot plantejar l'adopció institucional de la robòtica social com a eina assistencial. És a dir, l'aproximació ètica al programa pilot de l'Ajuntament pretén detectar aquells aspectes de l'activitat assistencial mitjançant la robòtica que requereixen d'una especial atenció deliberativa, pel fet que posen en joc o qüestionen l'abast significatiu de valors humans

que considerem fonamentals –especialment aquells relatius als drets humans. La deliberació ètica és, així, una actitud d'assumpció de la responsabilitat que ens ve exigida per l'ús de la tecnologia en els diferents camps d'activitat humana: la responsabilitat de delimitar els nivells de riscos raonables de la implementació tecnològica en i respecte els mateixos.

Una correcta atenció a aquests aspectes és fonamental, principalment en dos sentits: d'una banda, és indispensable per a què la tecnologia desplegada institucionalment pugui ser un instrument efectiu per als fins assistencials que se li proposen. En efecte, qüestions bàsiques com, per exemple, l'acceptació dels robots per part dels usuaris –i, per tant, el seu ús quotidià– tenen a veure amb aspectes que van més enllà de les qüestions de funcionament estrictament tècniques (seguretat, robustesa, eficiència). Complementàriament a aquests, l'acceptació dels usuaris també es vincula a les seves cosmovisions i concepcions socioculturals sobre les activitats a què s'aplica la robòtica. D'altra banda, una aproximació social i ètica a l'adopció de recursos tecnològics per a procurar un servei públic és indispensable per a buscar una coherència entre la finalitat, els valors i els mitjans (accions desenvolupades) de les institucions públiques.

La previsió de l'estudi des d'una perspectiva ètica no és reduir l'anàlisi únicament a les complexitats que puguin sorgir del cas particular del programa pilot, sinó partir d'aquest projecte per assenyalar i recollir també més genèricament les preguntes que ens hauríem de fer i les respostes que podríem esbossar per a què l'ús i desplegament de la tecnologia com a recurs institucional estigui realment enfocat a la raó de ser del sector públic: servir a la ciutadania.

2.1.2. Objectius específics de la perspectiva sociotècnica

La perspectiva social de les tecnologies parteix de la idea central de que les tecnologies són mediadores de les relacions humanes amb el món. Tot i que aquestes tecnologies no s'entenen com a bones ni dolentes, les mediacions que ens proposen els artefactes tecnològics no són neutrals, sinó que co-construeixen activament la manera de ser de les persones al món: les seves percepcions i accions, experiències i existències. Des d'aquesta idea, s'entén que els robots socials assistencials no només ens poden ajudar en la vida quotidiana, sinó que també poden remodelar les activitats assistencials i els seus significats. Aquest caràcter tecnològicament mediat de la nostra vida quotidiana té importants implicacions.

Des de la perspectiva sociotècnica l'estudi de la innovacions tecnològiques té com a objectiu identificar les variables rellevants que configuren les relacions entre humans i màquines. Quan s'introdueix un robot en una llar d'una persona gran, com a part d'un experiment o programa pilot, totes les persones implicades en les cures i l'assistència a aquella llar estableixen vincles amb l'artefacte, perquè el robot s'inscriu en l'entramat de relacions assistencials i de cura d'aquell context particular. Aquesta nova presència

provoca canvis a diferents nivells: les identitats són redefinides, es transformen la manera en què s'entenen i practiquen els processos d'atenció i cura, i, en conseqüència, els rols particulars dels actors canvien.

Des d'aquesta perspectiva, el focus de l'estudi no és només l'artefacte en si, sinó tot l'entramat d'actors, relacions i significats de la xarxa assistencial en la qual s'introdueix el robot. És aquest entramat el que constituirà un marc de discussió singular, és en les pràctiques quotidianes particulars i específiques on emergeixen els problemes i les normes per a resoldre aquests problemes.

Per tant, des de la perspectiva sociotècnica els robots assistencials es defineixen en l'entramat en el que participen i en les mediacions que possibilita l'artefacte en aquest entramat. Per això no es proposa centrar l'atenció només en l'artefacte, sinó en les relacions de què participa, on hi intervenen els usuaris, familiars, personal de servei socials, voluntariat, protocols, etc. És en aquestes relacions en les que prenen sentit les controvèrsies i discussions socials sobre la pertinència o no d'establir determinades relacions amb dispositius robòtics i com es configuren aquestes relacions

Des d'aquest plantejament, els objectius específics consisteixen en: d'una banda, **identificar quines són les formes de relació i l'ordre assistencial que es proposen al llarg del procés de disseny del robot i del programa pilot** i, de l'altra, **identificar les formes de mediació que possibiliten aquests robots quan són introduïts en les llars de les persones grans i les possibles controvèrsies que puguin anar sorgint.**

3. PROCEDIMENT

El seguiment ètic de la prova pilot de l'Ajuntament de Barcelona es concep com a articulat en tres grans fases o moments, que es detallen a continuació:

3.1. Fase teòrica: Delimitació d'un marc conceptual

Prèviament a la prova pilot, es desenvoluparà un marc teòric amb categories i conceptes ètics fonamentals per a un desplegament tecnològic en l'àmbit assistencial que sigui coherent tant amb els principis i els valors de la pràctica assistencial com amb els de servei públic. La idea és oferir un teixit reflexiu que serveixi com a mapa de punts, temàtiques i fronteres conceptuais que actuïn com a coordenades dins les quals anar desplegant la prova pilot, i que serveixin per a marcar els límits de l'actuació correcta i/o legítima.

El traçat de punts cabdals des del punt de vista de l'ètica aplicada al desenvolupament tecnològic incorporarà categories com: finalitat, necessitat, vulnerabilitat, cura, interacció, transparència, consentiment, privacitat, intimitat, autonomia, protecció, gestió de dades recollides, adaptabilitat, personalització, inclusió, pluralitat, intersecció, etc.

Alhora, es realitzarà també una recopilació de tota la documentació generada en el si del programa pilot de l'Ajuntament, incloent, per exemple, la definició i objectius del programa, l'encàrrec de disseny dels robots, els materials de divulgació, etc. La seva anàlisi permetrà conèixer i reflexionar sobre el model conceptual de cures i atencions que acompanya el programa d'utilització de robots socials pensats per acompanyar a persones grans.

A més es realitzarà una cerca exhaustiva de la documentació i propostes sobre qüestions socials i ètiques a nivell europeu i internacional, sobre IA i robòtica social. A mode d'exemple, es realitzarà un anàlisi temàtica de documents tipus:

- *White Paper on Artificial Intelligence* de la Comissió Europea (2020).
- Marc ètic del projecte *ACCOMPANY*: Marc ètic per robots socials de companyia per persones grans (CE, 2020)

3.2. Fase de seguiment: Identificació de controvèrsies al llarg de la implementació del programa pilot

Identificació de problemàtiques ètiques concretes que van sorgint al llarg de la prova pilot, detecció dels valors en conflicte i balanç de riscos i beneficis per a orientar l'acció institucional i tecnològica.

En el transcurs de la prova pilot, es farà un seguiment proper de les diferents situacions que suposin una problemàtica ètica o en què hi hagi una col·lisió de diferents valors que cal ponderar i jerarquitzar. A l'hora d'aconsellar sobre cursos d'acció davant les dificultats ètiques, es tindrà sempre present la previsió d'impactes, en tant que l'atenció als mateixos és un element fonamental de la deliberació ètica –juntament amb les finalitats, els valors i els mitjans. Aquest seguiment es farà amb l'ajut del marc conceptual ètic establert en la primera fase.

L'abordatge metodològic d'aquesta fase del projecte es basa en la utilització de formes de recerca qualitatives centrades en l'estudi dels significats i les percepcions de les persones en determinats contextos a partir del desplegament de mètodes descriptius, interpretatius i comprensius. A partir d'aquesta anàlisi es pretén posar al descobert els coneixements, creences i actituds que intervenen en la interacció social amb els robot social, amb la fita d'aprofundir en aquelles qüestions que poden ser rellevants a l'hora de dur a terme un programa per a la utilització de robots socials en llars de persones grans que viuen soles a Barcelona.

Amb aquesta intenció es realitzaran entrevistes en profunditat a totes les persones involucrades amb el programa pilot:

- Entrevistes a l'equip de dissenyadors del robot ARI (2-4)
- Entrevistes als responsables del programa pilot de l'Ajuntament (2-4)
- Entrevistes a les treballadores i/o assistents responsables de fer la selecció de participants i/o que en fan habitualment el seu seguiment (3-5)
- Entrevistes a totes les persones grans que participen en el programa pilot. Es realitzaran 2 entrevistes a cada persona: una durant la primera setmana en que s'introdueixi el robot a la seva llar; i una altra durant el mes posterior a l'experiència pilot (total: 24 entrevistes)
- Observació participant durant el procés d'introducció del robot a les llars

Per a l'anàlisi de les dades obtingudes al llarg del treball empíric s'utilitzarà una combinació de mètodes d'anàlisi temàtica i de descripció densa. Aquests són dos mètodes d'anàlisi extensament utilitzats en l'antropologia i la sociologia per a l'anàlisi qualitatiu, basats en la identificació i anàlisi interpretativa.

3.3. Fase propositiva: Elaboració de propostes i recomanacions

Fruit del treball empíric realitzat s'identificaran les principals controvèrsies relacionades amb la introducció de robots socials assistencials a les llars de les persones grans.

A partir de l'anàlisi i la reflexió es crearà un llistat d'indicadors per a avaluar l'atenció i respecte amb els valors i principis ètics fonamentals en el camp de la robòtica aplicada a l'activitat assistencial.

Com a resultat d'una anàlisi crítica de les qüestions ètiques que s'hagin pogut detectar en el transcurs del programa pilot es durà a terme una selecció de les categories ètiques cabdals que haurien d'estructurar el desplegament de robòtica social personal per a l'atenció a gent gran en situació de dependència. En base a aquestes categories, es proposaran indicadors que permetin avaluar-ne el compliment, per tal de proporcionar un suport per a possibles futurs processos d'implementació institucional de mesures tecnològiques per a la promoció del benestar social.

Finalment, s'elaboraran una sèrie de recomanacions per tal de garantir que els objectius del programa pilot s'adeqüin a la resolució de les controvèrsies identificades.

EQUIP DE TREBALL

La present proposta d'assessorament científic parteix d'un enfocament interdisciplinari: des de l'estudi social de les tecnologies i l'ètica aplicada. Per tant, el projecte el durà a terme un equip interdisciplinari conformat pels investigadors Miquel Domènech i Núria Vallès, del grup de recerca STS-b de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i les investigadores Begoña Román i Júlia Pareto, del grup de recerca Aporia de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona (UB).

El projecte es realitzarà conjuntament entre tots els investigadors i investigadores de l'equip de treball. Tot i que cada grup de recerca liderarà les taques pròpies del seu àmbit de coneixement, el plantejament, comunicacions amb l'Ajuntament i elaboració d'informes, es realitzarà de forma coordinada i consensuada.

Per tal de garantir l'entesa i compromís entre totes les parts implicades, en cas de dur-se a terme el present projecte, es considera necessari la realització d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona, la UB i la UAB (i, si es considera oportú, també amb l'empresa Saltó, dedicada a desenvolupar el robot social assistencial del programa pilot).

Annex 2: Acord d'encàrrec de tractament de dades personals

Primera. Objecte i finalitat de l'encàrrec del tractament

Mitjançant aquestes clàusules s'habilita a la UB i la UAB, com a encarregats, a tractar, per compte de l'Ajuntament de Barcelona, com a responsable del tractament, les dades personals necessàries per executar l'objecte de l'acord de col·laboració del qual forma part, que és l'assessorament ètic i científic del programa pilot que desenvoluparà l'Ajuntament de Barcelona d'introduir robots assistencials per a persones grans.

El tractament consisteix en dur a terme entrevistes amb les diferents persones involucrades amb la programa pilot, així com l'observació dels participants durant el procés d'introducció del robot a els llars.

Concretament, els encarregats ha de dur a terme les operacions següents de tractament de les dades:

☒ recollida	☒ registre	☒ estructuració	☐ modificació	☒ conservació
☐ extracció	☒ consulta	☒ comunicació	☒ difusió	☐ interconnexió
☒ acarament	☐ limitació	☐ supressió	☐ destrucció	

Segona. Categories de dades personals objecte del tractament

Per executar les prestacions derivades del compliment de l'objecte d'aquest encàrrec, el responsable del tractament posa a disposició dels encarregats la informació seleccionada a continuació, en relació amb les persones implicades en la prova pilot, i si convé li n'encarrega la recollida.

- ☒ Dades identificadores (nom i cognoms, DNI o NIF, adreça postal i electrònica, número de telèfon, número d'afiliació a la Seguretat Social o mutualitat, rúbrica o empremtes, signatura electrònica, imatges o veu, número de registre personal, marques físiques, etc.).
- ☒ Dades de característiques personals (estat civil, edat, llengua materna, sexe, data de naixement, lloc de naixement, nacionalitat, característiques físiques, dades familiars, etc.).
- ☒ Dades de circumstàncies socials (allotjament o habitatge, situació familiar, propietats o possessions, aficions i estils de vida, clubs i associacions, llicències, permisos, etc.).
- ☐ Dades acadèmiques i professionals (formació i titulacions, expedient acadèmic, experiència professional, col·legis o associacions professionals, etc.).
- ☒ Dades d'ocupació laboral (cos, escala, categoria, grau, lloc de treball, dades no econòmiques de nòmina, historial laboral, etc.).
- ☐ Dades d'informació comercial (activitats i negocis, llicències comercials, subscripcions a publicacions, creacions artístiques o científiques, etc.).
- ☐ Dades econòmiques o financeres i d'assegurances (ingressos, rendes, inversions, patrimoni, crèdits, préstecs, avals, dades bancàries, assegurances, dades de nòmina, impostos, deduccions, plans de pensió, jubilació, hipoteques, subsidis, beneficis, historial de crèdits, targetes de crèdit, etc.).
- ☐ Dades de transaccions (béns subministrats, béns rebuts, transaccions financeres, compensacions, indemnitzacions, etc.).
- ☐ Dades relatives a la comissió d'infraccions penals o administratives (delictes i faltes, infraccions i sancions administratives).
- ☒ Dades especialment protegides (ideologia, religió, afiliació sindical, creences, origen racial o ètnic, vida sexual i salut).

Tercera. Durada

Aquest acord té la mateixa durada que l'acord de col·laboració del què forma part.

Quarta. Obligacions dels encarregats del tractament

Els encarregats del tractament i tot el seu personal s'obliguen a:

- a) Utilitzar les dades personals objecte del tractament només per a la finalitat d'aquest encàrrec. En cap cas no les poden utilitzar per a finalitats diferents ni per

a finalitats pròpies. Únicament s'autoritza la utilització de les dades amb finalitats de recerca científica per part dels grups de recerca de la UB i la UAB si prèviament han estat anonimitzades i en els termes previstos en el Pacte 9è del conveni.

- b) Tractar les dades d'acord amb les instruccions documentades del responsable del tractament. Si consideren que alguna d'aquestes instruccions pot infringir el Reglament general de protecció de dades o qualsevol altra disposició en matèria de protecció de dades de la Unió Europea o dels estats membres, n'han d'informar immediatament el responsable.
- c) No comunicar les dades a terceres persones, tret que tinguin l'autorització expressa del responsable del tractament, en els supòsits legalment establerts. Poden comunicar les dades a altres encarregats del tractament del mateix responsable, d'acord amb les instruccions del responsable. En aquest cas, el responsable ha d'identificar, prèviament i per escrit, l'entitat a la qual s'han de comunicar les dades, les dades que es poden comunicar i les mesures de seguretat que cal aplicar. Si els encarregats han de transferir dades personals a un tercer país o a una organització internacional, en virtut del dret de la Unió Europea o dels estats membres aplicable, han d'informar el responsable d'aquesta exigència legal de manera prèvia, tret que aquest dret ho prohibeixi per raons importants d'interès públic.
- d) En relació amb la subcontractació de les prestacions que formin part de l'objecte d'aquest acord i que comportin el tractament de dades personals:
 - IX No subcontractar cap d'aquestes prestacions.

En tot cas, si calgués subcontractar algun tractament, els encarregats ho han de comunicar al responsable, prèviament i per escrit, amb una antelació mínima de dues setmanes. La comunicació s'ha de fer per correu electrònic. Cal indicar els tractaments que es pretenen subcontractar i identificar, de manera clara i inequívoca, el subcontractista i les seves dades de contacte.

- ☐ Subcontractar ☐ denominació del subcontractista>, amb domicili a <adreça postal completa (via, número, codi postal i població)>, amb NIF <NIF>, en relació amb <descripció de l'objecte de la subcontractació>, subcontractació que el responsable del tractament autoritza.

Per subcontractar altres empreses, els encarregats ho han de comunicar al responsable, prèviament i per escrit, amb una antelació mínima de dues setmanes. La comunicació s'ha de fer per correu electrònic. Cal indicar els tractaments que es pretenen subcontractar i identificar, de manera clara i inequívoca, el subcontractista i les seves dades de contacte.

El subcontractista, que també té la condició d'encarregat del tractament, està obligat igualment a complir les obligacions que aquest acord estableix per als encarregats del tractament inicials i les instruccions que dicti el responsable. Correspon als encarregats inicials regular la nova relació, de manera que el subencarregat quedi subjecte a les mateixes condicions (instruccions, obligacions, mesures de seguretat, etc.) i amb els mateixos requisits formals que ells, pel que fa al tractament adequat de les dades personals i a la garantia dels drets de les persones afectades. Si el subencarregat incompleix alguna de les condicions, els encarregats inicials son plenament responsables davant del responsable pel que fa al compliment de les obligacions.

- e) Mantenir el deure de secret respecte de les dades personals a les quals hagin tingut accés en virtut d'aquest encàrrec, fins i tot després que en finalitzi l'objecte.
- f) Garantir que les persones a qui hagin autoritzat a tractar dades personals es comprometen, de manera expressa i per escrit, a seguir les instruccions del responsable, a respectar la confidencialitat i a complir les mesures de seguretat corresponents, de les quals cal informar-los convenientment, excepte que existeixi una obligació de confidencialitat de naturalesa legal.

- g) Mantenir a disposició del responsable la documentació que acredita que es compleix l'obligació establerta en l'apartat anterior.
- h) Garantir la formació necessària en matèria de protecció de dades personals de les persones autoritzades a tractar dades personals.
- i) Facilitar a les persones afectades la informació relativa al tractament en el moment de recollir les dades, en cas que els encarregats tinguin encomanada també la funció de recollida.
- j) Assistir el responsable del tractament en la resposta a l'exercici dels drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació del tractament, portabilitat de dades, i a no ser objecte de decisions individuals automatitzades (inclosa l'elaboració de perfils).

Quan les persones afectades exerceixin els drets esmentats en el paràgraf anterior davant dels encarregats del tractament, aquests ho han de comunicar al responsable del tractament sense dilació indeguda i, en qualsevol cas, abans del termini màxim de vint-i-quatre hores des de la recepció de la sol·licitud. La comunicació s'ha de fer per correu electrònic i, a més de la sol·licitud, s'ha d'incloure qualsevol altra informació que pugui ser rellevant per resoldre-la.

- k) Notificar al responsable del tractament les violacions de la seguretat de les dades personals que tenen a càrrec, sense dilació indeguda i, en qualsevol cas, abans del termini màxim de vint-i-quatre hores des que en tinguin coneixement. La notificació s'ha de fer per correu electrònic i s'ha d'aportar tota la informació rellevant per documentar i comunicar la incidència.

La notificació no és necessària quan sigui improbable que aquesta violació de la seguretat constitueixi un risc per als drets i les llibertats de les persones físiques.

Si es té, cal facilitar, com a mínim, la informació següent:

1. Descripció de la naturalesa de la violació de la seguretat de les dades personals, incloses, quan sigui possible, les categories i el nombre aproximat de persones afectades, i les categories i el nombre aproximat de registres de dades personals afectats.
2. Nom i dades de contacte del delegat de protecció de dades, si n'ha designat cap, o d'un altre punt de contacte del qual es pugui obtenir més informació.
3. Descripció de les possibles conseqüències de la violació de la seguretat de les dades personals.
4. Descripció de les mesures adoptades o proposades per solucionar la violació de la seguretat de les dades personals, incloses, si escau, les mesures adoptades per mitigar els possibles efectes negatius.

Si no és possible facilitar la informació simultàniament, s'ha de facilitar de manera gradual sense dilació indeguda.

- l) Donar suport al responsable del tractament a l'hora de fer les avaluacions d'impacte relatives a la protecció de dades i les consultes prèvies a l'autoritat de control, quan escaigui.
- m) Posar a disposició del responsable tota la informació necessària per demostrar que compleixen les seves obligacions i per dur a terme les auditories o les inspeccions que efectuï el responsable o un altre auditor autoritzat.
- n) Implantar les mesures necessàries per garantir un nivell de seguretat adequat al risc.
- o) Retornar al responsable del tractament les dades personals i, si escau, els suports on constin, una vegada complerta la prestació.

La devolució comporta la destrucció de les còpies i l'esborrament total de les dades existents en els equips informàtics utilitzats.

No obstant això, se'n pot conservar una còpia, amb les dades degudament bloquejades, mentre puguin derivar responsabilitats de l'execució de la prestació.

Els encarregats podran anonimitzar les dades personals i quedar-se'n còpia per tal de dur a terme recerca científica en els termes previstos en el Pacte 9è del conveni.

p) Els encarregats del tractament hauran de realitzar qualsevol notificació relacionada amb el present acord de corresponsabilitat (i, en concret, les previstes en les lletres d), j) i k) a l'adreça de correu electrònic del responsable del tractament que s'indica tot seguit: : delegat_proteccio_dades@bcn.cat

Cinquena. Obligacions del responsable del tractament

Correspon al responsable del tractament:

- a) Lliurar als encarregats les dades a les quals es refereix la clàusula segona d'aquest document.
- b) Facilitar a les persones afectades la informació relativa al tractament en el moment de recollir les dades. En cas que la recollida s'hagi derivat als encarregats del tractament, lliurar-los el model de dret d'informació que ha de facilitar a les persones afectades.
- c) Vetllar, abans i durant tot el tractament, perquè els encarregats compleixin el Reglament general de protecció de dades.
- d) Supervisar el tractament, inclosa l'execució d'inspeccions i auditories.

Sisena. Informació relativa al tractament de dades personals de les persones representants i de les persones de contacte de les parts signatàries

Els responsables del tractament de les dades personals de les persones representants i de les persones de contacte que es recullen en aquest acord i que calgui tractar per executar-lo són cadascuna de les parts signatàries (en el cas de la Universitat de Barcelona, ho és, en concret, la Secretaria General). Les dades de contacte dels responsables del tractament s'indiquen en l'encapçalament.

La finalitat del tractament de les dades personals és la gestió, el seguiment i l'execució d'aquest acord. La base jurídica per al tractament de les dades personals, d'acord amb l'article 19 de la Llei orgànica de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, és el compliment d'una missió realitzada en interès públic en el cas dels responsables del tractament a què es refereix l'article 77.1 de la mateixa llei orgànica, o la satisfacció d'un interès legítim del responsable del tractament en els altres casos. Les dades s'han de conservar el temps necessari per complir la finalitat per la qual s'han recollit i determinar les possibles responsabilitats que en puguin derivar. No es preveu la cessió de dades a tercers, tret que sigui d'obligació legal.

Les persones titulars de les dades poden exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, portabilitat o limitació del tractament, mitjançant un escrit adreçat al responsable del tractament, a les adreces indicades en l'encapçalament. Si consideren que aquests drets no s'han atès adequadament, poden comunicar-ho al delegat de protecció de dades de les parts signatàries:

- Ajuntament de Barcelona: (Delegat de Protecció de Dades): avinguda Diagonal, 220, 08018 Barcelona i adreça de correu electrònic delegat_proteccio_dades@bcn.cat
- Universitat de Barcelona: Gran Via de les Corts Catalanes, 585, 08007 Barcelona, protecciodedades@ub.edu
- Universitat Autònoma de Barcelona: Campus Universitari de Bellaterra; Edifici Rectorat; 18193, Bellaterra (Cerdanyola del Vallès); proteccio.dades@uab.cat.

Les persones titulars de les dades també poden presentar una reclamació davant de l'autoritat de control de protecció de dades competent.
Les parts es comprometen a facilitar el contingut d'aquesta clàusula a les persones de contacte de la seva institució que participin en l'execució d'aquest acord.